

**DYREKTOR
IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
W POZNANIU**

Poznań, 12 stycznia 2023 roku

UNP: 3001-23-005909

Znak sprawy: 3001-IWW1.0921.26.2022

Pani
Barbara Prus
Naczelnik
Drugiego Urzędu Skarbowego
w Kaliszu
ul. Fabryczna 1a
62-800 Kalisz

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE	
Sporządzone na podstawie art. 46 i art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224).	
Nazwa i adres kontrolowanego urzędu	
3008 Drugi Urząd Skarbowy w Kaliszu ul. Fabryczna 1a, 62-800 Kalisz	
Naczelnik kontrolowanego urzędu	
Pani Barbara Prus	
Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli	
Nr 33/2022 z 19 października 2022 r. wydane przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu.	
Wpis do książki kontroli	
Kontrola w trybie zwykłym wpisana pod pozycją nr 1/2022.	
Koordynator kontroli – imię, nazwisko i stanowisko służbowe/stopień służbowy	
–	
Kontrolerzy – imię, nazwisko i stanowisko służbowe/stopień służbowy	
1.	Karolina Strózczyk – główny ekspert skarbowy
Data rozpoczęcia czynności kontrolnych	
31 października 2022 r.	

Data zakończenia czynności kontrolnych	12 grudnia 2022 r.
Zakres kontroli	
Przedmiot kontroli	Prawidłowość korzystania z systemów informatycznych.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2021 r. do dnia kontroli. Badaniem mogą zostać objęte również zdarzenia i dokumenty wcześniejsze, gdy miały związek z przedmiotem kontroli.
Kontrolowany obszar działalności	
Bezpieczeństwo i ochrona informacji.	
Cel kontroli	
Sprawdzenie, czy pracownicy Drugiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu wykorzystywali informacje (w tym dane osobowe) pozyskane z systemów informatycznych wyłącznie do realizacji zadań służbowych.	
Ocena skontrolowanej działalności	
Pozytywna z nieprawidłowościami.	
DOKONANE USTALENIA FAKTYCZNE	

Oceny dokonano na podstawie próby kontrolnej, z uwzględnieniem przyjętych kryteriów kontroli, informacji udostępnionych przez właściciela biznesowego systemów informatycznych tj. Departamentu Poboru Podatku w Ministerstwie Finansów oraz w oparciu o udzielone wyjaśnienia. W okresie objętym badaniem Organ działał w szczególnych warunkach spowodowanych stanem epidemii COVID-19, natomiast nie wykazano wpływu tego czynnika na kontrolowane zagadnienie.

Pracownicy byli właściwie przygotowani do korzystania z systemów informatycznych tj. zostali przeszkoleni w zakresie RODO (Unijne rozporządzenie o ochronie danych osobowych) oraz bezpieczeństwa teleinformatycznego, zapoznali się z Polityką Ochrony Danych Osobowych, posiadali aktualne upoważnienia do przetwarzania danych osobowych. Błędy (uchybień) stwierdzono w zakresie nadawania i monitorowania aktualności nadanych uprawnień do systemów informatycznych oraz w zakresie upoważnień do realizowania określonych czynności w imieniu Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu (w tym prowadzenia rejestru upoważnień, terminowości wydawania upoważnień, zapoznawania pracowników z upoważnieniami). Są to obszary, w których błędy można wyeliminować poprzez zmianę organizacji pracy i zwiększenie nadzoru. Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu już w toku kontroli podjął działania w celu usunięcia uchybień m.in. związanych z prowadzeniem rejestru upoważnień.

Dokonano oceny prawidłowości wykorzystania systemów informatycznych. Pozytywnie oceniono wykorzystanie systemu PoltaxPlus – ponad 96% przypadków przeglądania danych w tym systemie znalazło odzwierciedlenie w realizowanych czynnościach służbowych. Negatywnie oceniono wykorzystanie systemu SSP – w żadnej badanej sprawie nie stwierdzono związku przeglądania podmiotów z realizowanymi zadaniami służbowymi. Stanowi to potencjalny incydent bezpieczeństwa informacji. Co do zasady system SeRCe

wykorzystywano we właściwy sposób – w 88% badanych spraw wykazano związek przeglądania z realizowanymi czynnościami służbowymi. Stwierdzono 1 przypadek nieuprawnionego zapoznania się z danymi osobowymi (nie wykazano związku z konkretną sprawą prowadzoną przez komórkę SEE, co stanowi przesłankę incydentu bezpieczeństwa informacji), który oceniono negatywnie. Stwierdzono również przypadki wykorzystywania systemu EKW – Elektroniczne Księgi Wieczyste niezgodnie z jego przeznaczeniem (przeoglądanie niezwiązane z czynnościami służbowymi). Jednocześnie wykazano, że nadzór prowadzony przez kierownika nad czynnościami użytkowników z komórki SEE w systemach informatycznych prowadzony był niewłaściwie, a przyjęty sposób działania nie zapewniał pełnej rozliczalności. Wskazują na to stwierdzone przypadki, w których kontrolowana jednostka nie wykazała związku wyszukiwania podmiotów z realizowanymi czynnościami służbowymi (sprawy z zakresu działania komórki SEE). Większej dokładności wymaga także prowadzenie nadzoru w ramach kontroli funkcjonalnej. Kontrole realizowane przez Kierownika SEE nie wykazały nieprawidłowości, mimo że faktycznie one wystąpiły. Weryfikacji wymaga zarówno uzyskanie dostępu lub odebranie dostępu do konkretnego systemu, ale także sprawdzenie zakresu uprawnień (pojedynczych uprawnień). Nie wykorzystano właściwie elementu nadzoru, jakim jest kontrola funkcjonalna.

Powyższe uzasadnia ocenę działalności Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu w zakresie prawidłowości korzystania z systemów informatycznych – pozytywną z nieprawidłowościami.

Ustalenia:

I. Organizacja pracy urzędu w zakresie korzystania z systemów informatycznych

W Drugim Urzędzie Skarbowym w Kaliszu w kontrolowanym okresie strukturę organizacyjną, zakres zadań komórek organizacyjnych, zasady organizacji pracy, zakres nadzoru sprawowanego przez Naczelnika Urzędu Skarbowego i Zastępców, zakres stałych uprawnień i zakres upoważnień określały:

- Regulamin Organizacyjny¹ Drugiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu stanowiący załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 118/2019 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 24 października 2019 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Drugiemu Urzędowi Skarbowemu w Kaliszu (obowiązujący do 31 sierpnia 2021 r.),
- Regulamin Organizacyjny² Drugiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu stanowiący załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr 160/2021 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Drugiemu Urzędowi Skarbowemu w Kaliszu (obowiązujący od 1 września 2021 r. do 31 października 2022 r.).

Nadzór nad realizacją zadań sprawowali:

- Naczelnicy Urzędu Pan Piotr Walencik (do 28 lutego 2022 r.) i Pani Barbara Prus (od 1 marca 2022 r.),

---

¹ Zarządzenie zmienione zarządzeniami Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu nr 174/2019 z dnia 19 grudnia 2019 r., nr 82/2020 z 19 sierpnia 2020 r. oraz nr 36/2021 z dnia 15 marca 2021 r.

² Zmieniony Zarządzeniem Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu nr 20/2022 z 24 lutego 2022 r.

- Pierwszy Zastępca Naczelnika Pani Krystyna Anusewicz (do 5 lutego 2021 r.) i Pani Agnieszka Łyszcz (od 6 lutego 2021 r.),
- Drugi Zastępca Naczelnika Pani Iwona Wasik.

Według Regulaminu Organizacyjnego Drugiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu do zadań wszystkich komórek należy wykonywanie zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy oraz przestrzeganie zasad bezpiecznego przetwarzania informacji. Zastępca NUS w zakresie powierzonych spraw czuwa nad przestrzeganiem dyscypliny pracy oraz tajemnicy państwowej, służbowej, skarbowej (...). Kierownicy komórek przestrzegają obowiązujących przepisów w zakresie tajemnicy służbowej, skarbowej, ochrony danych osobowych, bezpieczeństwa i higieny pracy, a także nadzorują w tym zakresie pracowników.

W kontrolowanym zakresie szczegółowym badaniem objęto kierownika i pracowników Działu Egzekucji Administracyjnej (SEE). Komórką kierował w kontrolowanym okresie Pan R.K., którego podczas nieobecności, zastępowała Pani A.N., która posiadała do tego stosowne upoważnienie Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu. W systemach informatycznych uprawnienia kierownicze nadane miała także Pani M.Ś. Wynikało to z ograniczeń związanych z pandemią COVID-19 (podział komórki na trzy zespoły, wykonujące pracę naprzemiennie). Taka organizacja pracy została uzgodniona z Naczelnikiem Drugiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu Panem Piotrem Walencikiem.

W toku kontroli ustalono także, że uprawnienia z rolą stanowiskową [RS] KIEROWNIK Komórki egzekucji SEE w zakresie dostępu do danych Drugiego Wielkopolskiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu posiadała Pani M.G.

Bezpośredni nadzór nad Pionem Poboru i Egzekucji (SZNE) sprawowały:

- Pierwszy Zastępca Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu Pani Krystyna Anusewicz (do 5 lutego 2021 r.) i Pani Agnieszka Łyszcz (od 6 lutego 2021 r. do 31 sierpnia 2021 r.),
- Drugi Zastępca Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu Pani Iwona Wasik (od 1 września 2021 r.).

Zadania w Dziale Egzekucji Administracyjnej realizowało według stanu na 1 stycznia 2021 r. 11 pracowników (łącznie z kierownikiem komórki), a na dzień rozpoczęcia kontroli tj. 31 października 2022 r. 10 pracowników (łącznie z kierownikiem komórki).

Obowiązkowe szkolenia

Wszyscy pracownicy komórki SEE ukończyli szkolenia z zakresu:

- RODO Unijne rozporządzenie o ochronie danych osobowych,
- Bezpieczeństwo teleinformatyczne – szkolenie dla pracowników resortu finansów, dostępne na platformie e-learningowej Atena2.

Zapoznanie pracowników z Polityką Ochrony Danych Osobowych

W związku z wejściem w życie w 2021 r. Zarządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie wprowadzenia Polityki Ochrony Danych

Osobowych, pracownicy zobowiązani zostali do zapoznania się z zasadami określonymi w wyżej wymienionej Polityce.

Na piśmie zapoznanie się potwierdziło 8 pracowników³ komórki SEE (na 11 zatrudnionych). Pozostali pracownicy zapoznali się z zarządzeniem, ale fizycznie nie podpisali listy, ponieważ przebywali w tym okresie na pracy zdalnej (2 osoby⁴) lub pracownik⁵ przebywał na urlopie rodzicielskim.⁶

Brakujące oświadczenia, potwierdzające zapoznanie się pracowników z Polityką Ochrony Danych Osobowych, zostały przesłane do tutejszej IAS w toku prowadzonej kontroli.

Plany pracy

2021 rok

Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu określił cele do osiągnięcia wraz z wartościami do osiągnięcia w ramach tych celów w Planie pracy Drugiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu na rok 2021 z 19 lutego 2021 r. (w trakcie roku sporządzono korekty planu pracy⁷ w związku ze zmianą wartości planowanej miernika stopnia realizacji celu).

Nie stwierdzono ujęcia w Planie pracy na 2021 rok, celów związanych z zakresem prowadzonej kontroli.

Z wykonania Planu pracy Drugiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu na 31 grudnia 2021 r. Naczelnik sporządził sprawozdanie podpisane 27 stycznia 2022 r., w którym wskazał przyczyny niewykonania jednego z mierników⁸.

2022 rok

Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu określił cele do osiągnięcia wraz z wartościami do osiągnięcia w ramach tych celów w Planie pracy Drugiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu na rok 2022 z 26 stycznia 2022 r. (w trakcie roku sporządzono korekty planu pracy⁹ w związku ze zmianą wartości planowanej miernika stopnia realizacji celu).

Nie stwierdzono ujęcia w Planie pracy na 2022 rok, celów związanych z zakresem prowadzonej kontroli.

Upoważnienie do przetwarzania danych osobowych

Wszyscy pracownicy komórki egzekucji administracyjnej posiadali w kontrolowanym okresie aktualne upoważnienia do przetwarzania danych osobowych i podpisali stosowne oświadczenie dot. ochrony danych osobowych.¹⁰

---

³ Pracownicy W.B., A.M., K.K., U.M., Z.P., D.P., A.N., R.K.

⁴ Pracownicy M.Ś. i M.G.

⁵ Pracownik P.F.

⁶ Według wyjaśnienia z 18 listopada 2022 r. Kierującej komórką SWW.

⁷ Pięć korekt sporządzonych w okresie od 2 marca 2021 r. do 7 grudnia 2021 r.

⁸ Miernik – realizacja należności publicznoprawnych.

⁹ Do 2 listopada 2022 r. sporządzono pięć korekt Planu pracy.

¹⁰ Pracownicy podpisali oświadczenie o treści: „Potwierdzam odbiór niniejszego upoważnienia oraz zobowiązuję się do zachowania w tajemnicy przetwarzanych danych osobowych i sposobów zabezpieczeń, również po ustaniu

Koordinator do spraw ochrony danych osobowych

W Drugim Urzędzie Skarbowym w Kaliszu koordynatorem do spraw ochrony danych osobowych jest osoba wchodząca w skład Zespołu Inspektora Ochrony Danych w Izbie Administracji Skarbowej w Poznaniu (Decyzją nr 13/2020 Dyrektora Izby Administracji w Poznaniu z dnia 27 lutego 2020 r. została wyznaczona Pani A.O. oraz Decyzją nr 21/2022 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z 10 maja 2022 r. została wyznaczona Pani S.S.). Osoby zastępujące nie zostały wskazane.

Sprawozdanie z przeglądu ochrony danych osobowych

Pracownik komórki Wieloosobowego Stanowiska Ochrony Danych (IWD) tutejszej IAS, na podstawie upoważnienia nr 3001-IWD.0140.96.2021, w dniu 20 października 2021 r. przeprowadził kontrolę w zakresie przestrzegania przepisów o ochronie danych osobowych w Drugim Urzędzie Skarbowym w Kaliszu. Przeglądem objęto okres od 1 sierpnia 2018 r. do 19 października 2021 r.

Z przeprowadzonego przeglądu sporządzono sprawozdanie datowane na 29 listopada 2021 r., z którym tego samego dnia zapoznał się Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu.

Z powyższego dokumentu wynika m.in., że w badanym okresie nie stwierdzono przypadków naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych w Drugim Urzędzie Skarbowym w Kaliszu.

Uprawnienia do systemów informatycznych

Badanie przeprowadzono na podstawie udostępnionych przez Drugi Urząd Skarbowy w Kaliszu raportach „Wykaz uprawnień użytkownika w aplikacjach” z programu Qasystent oraz raportu 10 – Raport o uprawnieniach i rolach użytkownika z Centralnego Systemu Zarządzania Uprawnieniami i Uwierzytelniania Użytkowników (CSU). Informacje uzupełniono w toku kontroli o kolejne dokumenty (m.in. wnioski o aktualizację uprawnień) oraz pobrano stosowne wyjaśnienia. Zbadano uprawnienia nadane 10 pracownikom oraz kierownikowi komórki SEE.

Uprawnienia do systemów informatycznych PoltaxPlus, EGAPOLTAX, PoltaxPlus2B w Drugim Urzędzie Skarbowym w Kaliszu nadawane są z wykorzystaniem CSU – Centralnego Systemu Zarządzania Uprawnieniami i Uwierzytelniania Użytkowników. W zakresie pozostałych uprawnień do realizacji procesu zarządzania uprawnieniami do systemów informatycznych wykorzystywany jest system Qasystent¹¹.

W 2022 r. nastąpiła zmiana sposobu nadawania uprawnień w systemie PoltaxPlus (w tym EGAPOLTAX). Do maja 2022 r. nadawanie uprawnień realizowane było z wykorzystaniem uprawnień o charakterze jednostkowym (tzw. atomowym). Od czerwca 2022 r. nadawanie uprawnień dokonywane jest w oparciu o koncepcję tzw. ról stanowiskowych (RS).

---

stosunku pracy/służby, do przetwarzania danych zgodnie z przepisami RODO oraz przestrzegania instrukcji i procedur związanych z ochroną danych osobowych zawartych w dokumentacji ochrony danych osobowych.”

¹¹ Zarządzenie Nr 127/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 28 września 2018 r. w sprawie wykorzystania systemu Qasystent do realizacji procesu zarządzania uprawnieniami do systemów informatycznych funkcjonujących w Izbie Administracji Skarbowej w Poznaniu i podległych urzędach, zmienione Zarządzeniem Nr 58/2019 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 27 maja 2019 r.

W kontrolowanym okresie kierownik i pracownicy komórki egzekucji administracyjnej posiadali dostęp do systemu EGAPOLTAX Drugiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu, a pracownicy również do Drugiego Wielkopolskiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu. Pracownicy posiadali także dostępy do innych systemów wykorzystywanych w pracy komórki SEE m.in. WRO-SYSTEM (przede wszystkim moduł WIERZYTELNOŚCI, ale także JPK-Analizer i TRANSAKCJE), Biblioteka Akt, SZD - System Zarządzania Dokumentami, EKW – Elektroniczna Księga Wieczysta, EUREKA – System Informacji Celno-Skarbowej, K@WA¹² – dostęp do modułu Egzekucji Administracyjnej, eTW¹³ – pracownik merytoryczny (PRACOWNIK) – od lipca 2021 r., OGNIVO¹⁴, SSP – Scentralizowany System Poboru.

Szczegółowa analiza nadanych uprawnień do systemów wykazała:

1. WRO-SYSTEM

- a) Uprawnienia do modułu JPK-Analizer – posiada/posiadało 8 pracowników¹⁵,
- b) Uprawnienia do modułu TRANSAKCJE – posiada/posiadało 7 pracowników¹⁶.

W zakresie zasadności nadania powyższych uprawnień pracownikom SEE wypowiedział się Naczelnik DUS w Kaliszu 29 listopada 2022 r. Ze złożonych wyjaśnień wynika m.in., że moduły te pozwalają w przeciwieństwie do modułu WIERZYTELNOŚCI na dokonywanie zestawień z dłuższego okresu czasu i pozwalają na trafniejsze typowanie kontrahentów. Uprawnienia te pozwalają na zwiększenie skuteczności dokonania zajęć innych wierzytelności pieniężnych.

Złożone wyjaśnienia przyjęto jako zasadne.

2. PoltaxPlus i PoltaxPlus 2b

- a) Pracownik Pani Z.P. posiada najszersze uprawnienia do systemów PoltaxPlus i PoltaxPlus 2B spośród wszystkich zatrudnionych w komórce SEE. Na 31 października 2022 r. posiadała następujące uprawnienia (role stanowiskowe):

BAKTPRZEG - Przeglądanie całościowe BAKTPRZEG.

BAKTSPR - Obsługa dokumentów / spraw w komórkach BAKTSPR.

[CRCM] – Przeglądanie crcm_przegł

DECCZYT - Przeglądanie decyzji wymiarowych DECCZYT.

DECNADZ - Nadzór decyzji wymiarowych.

DECPRAC - Ewidencja decyzji wymiarowych.

DEKCZYT - Przeglądanie deklaracji.

---

¹² Katowicka Aplikacja Wspomagająca Administrację.

¹³ Elektroniczne Tytuły Wykonawcze.

¹⁴ KIR-usługa Ognivo.

¹⁵ P.F., M.G., U.M., A.M., A.N., Z.P., D.P., M.Ś.

¹⁶ P.F., M.G., U.M., A.M., Z.P., D.P., M.Ś.

DEKKON - Obsługa kontroli podatkowej.

DEKNADZ - Nadzór deklaracji.

DEKPRAC - Ewidencja deklaracji.

DEKRAP - Raporty z deklaracji.

DOKNADZ - Nadzór dokumentów.

EDEKKIER - Kierowanie weryfikacją elektronicznie złożonego dokumentu w US.

EDEKPRAC - Weryfikacja elektronicznie złożonego dokumentu w US.

EGZBANK - Rejestrowanie rachunków bankowych.

EGZMIGR - Migracja tytułów z rachunkowości.

EGZREF - Uprawnienia referenta egzekucyjnego.

EGZWPR - Ewidencja tytułów.

EGZZAB - Rejestracja zabezpieczeń.

REJCZYT - Przeglądanie danych rejestracyjnych podmiotów.

RPOPRAC - Wymiarowa obsługa rejestrów przypisów/odpisów

RPOWPR - Obsługa przypisania dokumentów do rejestru przypisów/odpisów.

SLOCZYT - Przeglądanie słowników.

[P2BP] Pracownik obsługi zaświadczeń P2BP_PRAC_OBS_ZAS.

[P2BP] Rejestracja przerw P2BP_REJ_PRZERW.

[RS] Pracownik Komórki egzekucji SEE Pracownik Komórki egzekucji SEE.

[RS] Pracownik Komórki egzekucji SEERS_PEGZ.

Wśród powyższych uprawnień znajdują się takie, które nie są związane z pracą w komórce SEE tj. DEKNADZ, DEKPRAC, DEKKON, DEKNADZ, DEKPRAC, DEKRAP, DOKNADZ, EDEKKIER, EDEKPRAC, RPOPRAC, RPOWPR, P2BP_PRAC_OBS_ZAS. Powyższe wskazuje na nadmiar kompetencji w ręku pracownika, co stanowi uchybienie.

Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu 29 listopada 2022 r. wyjaśnił, że przyczyną zaistniałego stanu rzeczy są poniższe okoliczności:

Pracownik Pani Z.P. świadczyła pracę w komórce SOB DUS Kalisz. Z uwagi na potrzeby urzędu pracownik ten był początkowo jedynie oddelegowany do pracy do komórki SEE, z komórki SOB, gdzie posiadał zasadnie te poszerzone uprawnienia. W momencie przejścia do komórki SEE na stałe, zmarł ówczesny kierownik SOB, w związku z czym nie zostały odebrane mu posiadane zbyt szerokie uprawnienia, które są mu zbędne w pracy komórki egzekucyjnej. Kierownik komórki SEE pozostawał w przekonaniu, że wszystkie uprawnienia związane z pracą

w komórce SOB zostały usunięte, gdyż nie były odnotowane w Qasystent. Pracownik z uprawnień tych nie korzystał świadcząc pracę w komórce SEE. Naczelnik wyjaśnił, że został złożony wniosek o odebranie ww. uprawnień.

Nie uwzględniono złożonych wyjaśnień. W celu wyeliminowania takich sytuacji realizowane są okresowe przeglądy nadanych uprawnień przez kierowników komórek organizacyjnych US. Ponadto uprawnienia do PoltaxPlus nie są nadawane z wykorzystaniem programu Qasystent, lecz z wykorzystaniem CSU – Centralnego Systemu Zarządzania Uprawnieniami i Uwierzytelniania Użytkowników¹⁷.

Powyższe świadczy o niewystarczającym nadzorze kierownika komórki SEE w zakresie uprawnień do systemów informatycznych nadanych pracownikom.

b) Pracownicy D.P. i W.B. na 21 listopada 2022 r. mają nadaną rolę stanowiskową: [RS] Pracownik Komórki wierzycielskiej SEW (uprawnienie ważne od 24 czerwca 2022 r.) konta 300739(...) i 300739(...) – są to konta w Pierwszym Urzędzie Skarbowym w Kaliszu.

Naczelnik DUS w Kaliszu w dniu 29 listopada 2022 r. wyjaśnił, że pracownicy od 24 czerwca 2022 r. zostali oddelegowani do pracy do innego Urzędu tj. Pierwszy Urząd Skarbowy w Kaliszu do komórki wierzycielskiej. W związku z tym zostały nadane im, wskazane uprawnienia. Wobec pracowników, pracodawca złożył wypowiedzenie warunków pracy i płacy, które swój trzy miesięczny bieg rozpoczęło w dniu 1 sierpnia 2022 r. (stosunek pracy ustał z dniem 31 października 2022 r.). Wystąpiono o odbiór uprawnień w systemach.

Uwzględniono złożone wyjaśnienia.

c) Pracownik M.G. do danych Drugiego Wielkopolskiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu ma nadaną rolę stanowiskową [RS] KIEROWNIK Komórki egzekucji SEE.

Naczelnik DUS w Kaliszu w dniu 29 listopada 2022 r. złożył wyjaśnienia w tej kwestii, które uwzględniono.

d) Kierownik komórki SEE Pan R.K. nie ma nadanych uprawnień do danych Drugiego Wielkopolskiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu.

Naczelnik DUS w Kaliszu w dniu 29 listopada 2022 r. wyjaśnił, że uprawnienia do danych Drugiego Wielkopolskiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu zostały nadane wszystkim pracownikom, łącznie z kierownikiem SEE od początku 2021 r. z uwagi na fakt, iż w wyspecjalizowanych urzędach skarbowych (DWUS Kalisz) zlikwidowana została egzekucja, a poszczególne podmioty znajdujące się w obsłudze ww. Urzędu przechodziły do Urzędów Skarbowych zgodnie z właściwością miejscową.

W maju 2022 r. nastąpiła modyfikacja uprawnień w systemie Poltax Plus w obszarze role stanowiskowe. Uprawnienia w innych Urzędach zostały automatycznie odebrane wszystkim pracownikom (przy jednoczesnym wskazaniu, aby posiadanie uprawnień w dwóch różnych urzędach było ograniczane). W sierpniu 2022 r. pojawiła się potrzeba zanalizowania danych,

---

¹⁷ Patrz: Zarządzenie Nr 58/2019 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 27 maja 2019 r.

w związku z czym uprawnienia zostały przywrócone dla pracowników. Mając na uwadze, wskazywane przy ww. modyfikacji ograniczenia posiadania uprawnień w dwóch różnych urzędach, uprawnienia nie zostały ponownie nadane dla kierownika SEE.

Nadzór w tym zakresie sprawuje na podstawie przedstawionych przez pracowników wydruków raportów z systemu (np. udzielenie informacji do wierzyciela). Z pozycji kierownika SEE nie jest możliwa kontrola logowań pracowników do przedmiotowego systemu informatycznego.

Uwzględniono złożone wyjaśnienia.

3. System EKW – Elektroniczne Księgi Wieczyste

a) Pani Z.P., jako jedyna spośród pracowników komórki SEE nie posiada uprawnień do systemu EKW.

Naczelnik DUS w Kaliszu w dniu 29 listopada 2022 r. wyjaśnił, że Pani Z.P. do komórki SEE przeszła z komórki SOB; w komórce SEE jest więc stosunkowo młodym pracownikiem z najniższym stażem w postępowaniach egzekucyjnych. Samodzielnie nie prowadzi skomplikowanych spraw wymagających konieczności korzystania z tego systemu.

Uwzględniono złożone wyjaśnienia.

b) Pan R.K. – kierownik SEE nie posiada dostępu do systemu EKW.

W zakresie sprawowanego nadzoru przez kierownika SEE nad pracą w systemie EKW poszczególnych pracowników, Naczelnik DUS w Kaliszu w dniu 29 listopada 2022 r. wyjaśnił, że korzystanie z systemu EKW polega na sporządzeniu wydruku z księgi wieczystej. Jeśli w ramach prowadzonej egzekucji zachodziła potrzeba analizy posiadania przez zobowiązanego nieruchomości (weryfikacja ksiąg wieczystych), pracownik obsługujący dany rejon przygotowywał wydruk. W przypadku braku na zobowiązanym księgi wieczystej pracownik ma obowiązek wygenerować i wydrukować z systemu informację o braku księgi wieczystej. W związku z tym nadzór w tym zakresie jest sprawowany przez kierownika SEE na podstawie przedstawionych wydruków z EKW.

Uwzględniono złożone wyjaśnienia.

4. e-ORUS

a) Pani Z.P. ma nadane do systemu e-ORUS następujące uprawnienia: BAKTSPR, DEKCZYT, MANCZYT, REJCZYT, SLOCZYT. Pracownikowi nie nadano uprawnień do e-ORUS – EGZCZYT tj. uprawnienia przeznaczonego dla pracowników komórki egzekucji administracyjnej do przeglądania danych.

Naczelnik DUS w Kaliszu 29 listopada 2022 r. wyjaśnił, że Pani Z.P. w komórce SEE jest stosunkowo młodym pracownikiem, nie prowadzi skomplikowanych spraw wymagających konieczności korzystania z tego systemu. Uprawnienie EGZCZYT nie jest niezbędne na zajmowanym stanowisku pracy przez Panią Z.P. w związku z realizacją zadań, pracownik korzysta z innych dostępnych systemów.

Uwzględniono złożone wyjaśnienia.

5. SSP – Scentralizowany System Poboru

Pani Z.P. miała w kontrolowanym okresie nadane najszerze uprawnienia¹⁸ do systemu SSP, spośród pracowników komórki SEE. Powyższe było skutkiem braku odebrania tych uprawnień po zmianie komórki z SOB na SEE. Został złożony wniosek o odebranie nadmiernych uprawnień do SSP i nadanie uprawnienia adekwatnego do realizowanych zadań tj. SSP.US._P – przeglądanie dostęp ograniczony wyłącznie do przeglądania. Powyższe wskazuje na nadmiar kompetencji w ręku pracownika i stanowi uchybienie.

Upoważnienia

W toku kontroli dokonano sprawdzenia upoważnień nadanych pracownikom komórki SEE, w tym szczegółowo upoważnienia pracowników: W.B., P.F., M.G. R.K., oraz w zakresie prawidłowości podstawy prawnej, odnotowania w rejestrze upoważnień, odnotowania przyjęcia do wiadomości upoważnienia przez pracowników i aktualności upoważnienia pracowników: U.M., A.M., A.N., Z.P., M.Ś. Badaniem objęto upoważnienia obowiązujące w kontrolowanym okresie.

Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu 29 listopada 2022 r. złożył wyjaśnienia m.in. w zakresie wydanych upoważnień, prowadzenia rejestru upoważnień, dokonania przeglądu upoważnień oraz uzupełnił dokumentację kontrolną. Część wyjaśnień uwzględniono m.in. dot. niewydania wewnętrznej procedury regulującej zasady przygotowywania, ewidencjonowania, przechowywania, monitorowania aktualności i utraty mocy obowiązującej upoważnień i pełnomocnictw. W zakresie braku chronologii w rejestrze upoważnień wyjaśnienia udzieliła kierująca komórką SWW w dniu 5 grudnia 2022 r. Z wyjaśnienia wynika, że bezpośrednią przyczyną była niewłaściwie przyjęta praktyka organu tj. rezerwowanie numerów upoważnień w rejestrze przez kierowników komórek, jeszcze przed zaakceptowaniem i podpisaniem dokumentów przez Naczelnika Urzędu.

Badane upoważnienia do działania w imieniu Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu zostały podpisane przez osoby do tego upoważnione. Wszystkim pracownikom i kierownikowi komórki egzekucji administracyjnej udzielono stosownych upoważnień. Poza jednym przypadkiem upoważnienia zawierały prawidłową podstawę prawną.

W zakresie prowadzenia rejestru upoważnień i udzielania upoważnień pracownikom komórki egzekucji administracyjnej stwierdzono odstępstwa od stanu pożądanego, które stanowią uchybienia:

- Rejestr upoważnień za 2021 r. prowadzony był niechronologicznie.¹⁹

---

¹⁸ (SSP.US.CS.ZR – pracownik czynności sprawdzających – zakres rozszerzony, SSP.US.OB._ - pracownik komórki obsługi bieżącej, SSP.US._RKPA – mikrorola. Rejestrator kont podatków i atrybutów, SSP.US._USDS – mikrorola. Ustawiający status dokumentu na skonwertowany, SSP.US.WMME – mikrorola. Właściwość miejscowa – możliwość edycji na podmiotach do których żądano dostępu, SSP.US._WMN – mikrorola. Właściwość miejscowa – nadpisujący właściwość miejscową, SSP.US._WMZP – mikrorola. Właściwość miejscowa – żądający/odbierający dostęp do podatnika i jego kont, SSP.US._WMZR – mikrorola. Właściwość miejscowa – żądający/dający/odbierający dostęp do podatnika i jego kont)

¹⁹ Niezgodnie z § 4 ust. 7 załącznika nr 6 do Zarządzenia DIAS w Poznaniu nr 100/2021 z 7 czerwca 2021 r. w sprawie zasad przygotowywania, ewidencjonowania, przechowywania, monitorowania aktualności i utraty mocy obowiązującej upoważnień i pełnomocnictw wydawanych w Izbie Administracji Skarbowej w Poznaniu oraz

- Rejestry upoważnień prowadzone były niezgodnie ze wzorem wynikającym z zarządzeń Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu.²⁰
- W rejestrach upoważnień nie odnotowywano daty odwołania upoważnienia, numeru dokumentu, którym odwołano upoważnienie, daty utraty mocy upoważnienia.²¹
- Na koniec 2021 r. przeglądu upoważnień nie dokonał kierownik komórki SEE, a Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu.²²
- Błędne zapisy w rejestrze upoważnień za 2021 r., w zakresie imienia i nazwiska pracownika, którego upoważnienie dotyczy.
- Wydawanie upoważnień pracownikom komórki SEE z opóźnieniem 22 dni.²³
- Opóźnienia w potwierdzaniu przez pracowników komórki SEE otrzymania upoważnień.²⁴
- Niewłaściwie dokumentowano odbiór upoważnienia tj. otrzymanie upoważnienia potwierdzano podpisem pracownika bez wskazania daty.
- Wydanie upoważnienia z powołaniem nieprawidłowego przepisu prawa wewnętrznego.

Przyczyny tych błędów to przede wszystkim pośpiech, niestaranność oraz nieprzestrzeganie obowiązujących przepisów Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu (Zarządzenia nr 178/2019 i nr 100/2021).

Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu również wskazał na przyczyny błędów i opóźnień w zakresie upoważnień wydanych w 2021 r. Wyjaśnił, że na przełomie czerwca i lipca 2021 r. urząd podlegał natychmiastowej pilnej alokacji i zmianie miejsca siedziby. Powodowało to konieczność przenoszenia pracowników, dokumentów, środków trwałych, archiwum itp. Wszystkie te zadania były, z uwagi na swój charakter, bardzo obciążające i rozciągnięte w czasie. Zadania te realizowała komórka SWW – odpowiedzialna jednocześnie za koordynację zadań będących obecnie przedmiotem kontroli. Zdaniem Naczelnika, okoliczność ta mogła mieć wpływ na zaistniały stan rzeczy i opóźnienie w wydaniu przedmiotowych upoważnień.

Naczelnik wyjaśnił, że zgodnie z zapisami zarządzenia Dyrektora Izby Administracji Skarbowej

---

podległych Urzędach woj. Wielkopolskiego, po podpisaniu upoważnienia, (...), jest ono ewidencjonowane przez komórkę wsparcia w Rejestrze upoważnieńpełnomocnictw w Urzędzie, którego wzór stanowi Załącznik Nr 2 do wewnętrznej procedury postępowania (...) oraz w Systemie Zarządzania Dokumentami, a numer odnotowywany jest na wszystkich egzemplarzach upoważnienia.

²⁰ Zarządzenia Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu nr 178/2019 i 100/2021.

²¹ Naczelnik DUS w Kaliszu działał w tej sprawie niezgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami Zarządzenia DIAS w Poznaniu nr 100/2021 (Załącznik nr 6 § 4 ust. 13) z 7 czerwca 2021 r. w sprawie zasad przygotowywania, ewidencjonowania, przechowywania, monitorowania aktualności i utraty mocy obowiązującej upoważnień i pełnomocnictw wydawanych w Izbie Administracji Skarbowej w Poznaniu oraz podległych Urzędach woj. wielkopolskiego, zgodnie z którym komórka wsparcia odnotowuje fakt wygaśnięcia upoważnienia w Rejestrze upoważnieńpełnomocnictw w Urzędzie.

²² Niezgodnie z § 6 ust. 2 pkt 1 Załącznika nr 6 do Zarządzenia DIAS w Poznaniu nr 100/2021 z 7 czerwca 2021 r. w sprawie (...).

²³ Po terminie wynikającym z Zarządzenia Nr 160/2021 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Drugiemu Urzędowi Skarbowemu w Kaliszu.

²⁴ Dotyczy upoważnień wydanych w 2019 r., a obowiązujących w kontrolowanym okresie. Naczelnik DUS w Kaliszu mimo zadanego pytania nie odniósł się do tej kwestii (uzasadnił opóźnienie w zakresie upoważnienia z 2021 r. wydanego dla A.M. – wyjaśnienie uwzględniono).

w Poznaniu w sprawie nadania regulaminu DUS w Kaliszu, Naczelnik był zobowiązany do udzielenia pracownikom upoważnień w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie przedmiotowego zarządzenia tj. od 1 września 2021 r. Naczelnik wyjaśnił, że tylko w przypadku komórki SEE upoważnienia zostały wydane z opóźnieniem (22 dni) i w tym okresie pracownicy posługiwali się upoważnieniami z nieaktualną podstawą w zakresie regulaminu organizacyjnego jednostki. Jako przyczynę wskazał, obciążenie pracą komórki SWW w związku ze zmianą miejsca siedziby US, które to zadania (obciążające i rozciągnięte w czasie) realizowała wskazana komórka.

Już w toku prowadzonej kontroli, Naczelnik Urzędu Skarbowego w Kaliszu podjął działania naprawcze, o czym poinformował w piśmie z 29 listopada 2022 r. m.in. rejestry upoważnień zostały uzupełnione o brakujące dane i są obecnie prowadzone według obowiązujących załączników do zarządzenia, co oceniono pozytywnie.

[dowód: akta kontroli poz. 18, str. 3 – 50]

Dokonując oceny organizacji pracy Drugiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu w zakresie korzystania z systemów informatycznych zauważono kilka kwestii, które wymagają usprawnienia. Pozytywnie oceniono przeszkolenie pracowników w zakresie obowiązkowych szkoleń (RODO Unijne rozporządzenie o ochronie danych osobowych oraz bezpieczeństwo teleinformatyczne), zapoznanie pracowników z Polityką Ochrony Danych Osobowych, posiadanie przez pracowników aktualnych upoważnień do przetwarzania danych osobowych. Obszary, które wymagają zwiększonego nadzoru to nadawanie i monitorowanie nadanych uprawnień do systemów informatycznych oraz kwestie związane z upoważnieniami. W tym zakresie stwierdzono uchybienia. Stwierdzone błędy można łatwo wyeliminować.

II. Wykorzystanie systemów informatycznych do celów służbowych

Oceny dokonano w zakresie następujących zasad Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji:

- Zasada przywilejów koniecznych – każda osoba posiada prawa dostępu do informacji ograniczone wyłącznie do tych, które są konieczne do wykonywania powierzonych mu zadań.
- Zasada wiedzy koniecznej – każda osoba posiada wiedzę o zasobie, do którego ma dostęp ograniczoną wyłącznie do zagadnień, które są konieczne do realizacji powierzonych zadań.
- Zasada indywidualnej odpowiedzialności – każda osoba odpowiada za bezpieczeństwo poszczególnych zasobów.
- Zasada ochrony danych osobowych – dane osobowe mogą być przetwarzane wyłącznie zgodnie z prawem. Przetwarzanie danych w sposób inny niż określony w przepisach prawa stanowi naruszenie bezpieczeństwa informacji.

Zwrócono także uwagę na:

- ograniczenie celów przetwarzania – cele przetwarzania danych osobowych muszą zostać jasno sprecyzowane, co pozwoli na spełnienie zasad rzetelności i przejrzystości oraz dostępu osób do ich danych. Nie mogą być one dowolnie zmieniane lub rozszerzane.
- kwestię rozliczalności – to administrator jest odpowiedzialny za przestrzeganie ww. zasad oraz musi być w stanie wykazać ich przestrzeganie. Oznacza to, że w ramach realizacji uprawnień kontrolnych osób, których dane dotyczą, a także organu nadzorczego istnieje

możliwość „rozliczenia” administratora oraz jego podwładnych.

Badanie oparto na informacjach przekazanych pismami z 5 grudnia 2022 r. i 8 grudnia 2022 r. przez Departament Poboru Podatków Ministerstwa Finansów²⁵.

Na cele kontroli udostępniono dane z systemów informatycznych m.in. PoltaxPlus, SSP, SeRCe i EKW w zakresie danych podmiotów przeglądanych przez poszczególnych pracowników komórki SEE. Zbadano podstawę do wykorzystania w celach służbowych przedmiotowych danych. Poniżej znajdują się ustalenia dotyczące poszczególnych systemów informatycznych:

1. PoltaxPlus²⁶

5 pracowników nie przeglądało żadnych danych w PoltaxPlus²⁷.

Dane w PoltaxPlus przeglądali pracownicy : P.F. – wyszukiwano dane 17 podmiotów, M.G. – wyszukiwano dane 7 podmiotów, A.M. – wyszukiwano dane 7 podmiotów, A.N. – wyszukiwano dane 27 podmiotów, M.Ś. – wyszukiwano dane 183 podmiotów. Łącznie wyszukiwano (przeglądano) dane 239 podmiotów²⁸.

Przeprowadzono weryfikację pod kątem wykorzystania danych podmiotów w bieżącej pracy komórki SEE (dane z systemu EGAPOLTAX – wyszukiwanie spraw, przeglądanie tytułów wykonawczych)²⁹. W większości badanych przypadków taki związek wystąpił. W stosunku do podmiotów, co do których brak pewności, że przeglądanie danych miało związek z czynnościami służbowymi (łącznie 43 podmioty), pobrano stosowne wyjaśnienia od kontrolowanej jednostki. Dotyczy to następujących pracowników P.F. – 8 podmiotów do wyjaśnienia, M.G. – 2 podmioty, A.M. – 2 podmioty, A.N. – 3 podmioty, M.Ś. – 28 podmiotów.

Kontrolowana jednostka wyjaśnień udzieliła w dniach 7 grudnia 2022 r., 8 grudnia 2022 r., 9 grudnia 2022 r. i 12 grudnia 2022 r.

W wyniku przeprowadzonej weryfikacji ustalono, że:

- Pani P.F. – udokumentowała w stosunku do 6 podmiotów związek przeglądania danych z realizowanymi czynnościami służbowymi, natomiast w stosunku do 2 podmiotów, złożyła wyjaśnienia dot. wybrania błędnego podmiotu, z tego w jednym przypadku o tym samym imieniu i nazwisku, a w drugim przypadku o tym samym nazwisku (błędnie wpisano imię) – uwzględniono złożone wyjaśnienia.
- Pani M.G. – nie udokumentowała w stosunku do 2 podmiotów związku przeglądania danych z realizowanymi czynnościami służbowymi.

W jednym przypadku pracownik wyjaśnił, że podatnik posiada adres prowadzenia działalności na terenie działania DUS w Kaliszu. Według Pani M.G. osoba była weryfikowana pod kątem płatnika - nie przedstawiono kontrolującej, żadnego

²⁵ Pismo nr DPP1.0441.9.2022 z 5 grudnia 2022 r. wraz z załącznikami.

²⁶ Dane pobrano za 2021 r.

²⁷ Pracownicy: W.B., R.K., U.M., Z.P., D.P.

²⁸ Dwa podmioty wyszukiwane były przez dwóch różnych pracowników.

²⁹ Weryfikację przeprowadziła kontrolująca w dniach 5-6 grudnia 2022 r.

dokumentu, który by to potwierdzał³⁰. Wobec braku jakichkolwiek dowodów nie uwzględniono złożonego wyjaśnienia.

W drugim przypadku wyjaśniła, że podmiot w dniu 23 marca 2021 r. złożył zeznanie roczne i najprawdopodobniej zwrócił się z zapytaniem, czy jest prowadzone wobec niego postępowanie egzekucyjne³¹. Załączono wydruk złożonego 23 marca 2021 r. zeznania rocznego. Nie uwzględniono, złożonego wyjaśnienia. Fakt, czy wobec podmiotu prowadzone jest postępowanie egzekucyjne weryfikowane jest w EGAPOLTAX, a nie w systemie PoltaxPlus.

- Pani A.M. – nie udokumentowała w stosunku do jednego podmiotu związku przeglądania danych z realizowanymi czynnościami służbowymi. Według wyjaśnienia była to prawdopodobnie weryfikacja adresu, sprawy zamknięte, umorzenie lub przekazanie zgodnie z właściwością miejscową. Wskazano, że zobowiązany zmieniał adresy zamieszkania, a tytuły były przekazywane zgodnie z właściwością miejscową pomiędzy PUS w Kaliszu, a DUS w Kaliszu. Na dowód nie udostępniono żadnych dokumentów, wyjaśnienie jest oparte na domysłach. Nie uwzględniono złożonego wyjaśnienia.

W stosunku do drugiego podmiotu złożono wyjaśnienia³², które zostały uwzględnione. Przeglądanie danych dotyczyło weryfikacji danych do umorzenia - tytuły wykonawcze wystawione przez (...). Według wydruku stanu sprawy została ona zakończona 6 lipca 2021 r. tj. w dniu, w którym wyszukiwano podmiot w PoltaxPlus.

- Pani A.N. – udokumentowała w stosunku do 3 podmiotów związek przeglądania danych z realizowanymi czynnościami służbowymi.
- Pani M.Ś. – w stosunku do 22 podmiotów udokumentowała związek przeglądania z realizowanymi czynnościami służbowymi. W stosunku do 6 podmiotów brak uzasadnienia przeglądania danych. W 5 na 6 wyjaśniono, że przeglądanie miało związek z przeglądaniem osoby współpracującej ze zobowiązanym lub kontrahenta zobowiązanego, ale nie wskazano jakich zobowiązanych to przeglądanie dotyczyło. W 1 na 6 wyjaśniono, że podmiot przyszedł z zapytaniem, czy zostało zajęte konto, a ponieważ zajęcia nie było, to Pani M.Ś. sprawdziła, czy są inne wierzytelności. Nie uwzględniono złożonego wyjaśnienia, jest ono niewiarygodne. Informacje o wierzytelnościach można ustalić z systemu PoltaxPlus2b.

Podsumowując, na 239 przeglądanych podmiotów brak uzasadnienia przeglądania z realizowanymi czynnościami służbowymi stwierdzono w 9 przypadkach, co stanowi 3,77% populacji. Brak możliwości dowiedzenia związku przeglądania z czynnościami służbowymi może wynikać m.in. z upływu czasu pomiędzy wyszukiwaniem podmiotu w systemie w 2021 r. a jego weryfikacją w toku prowadzonej kontroli instytucjonalnej w 2022 r.

---

³⁰ Wyjaśnienia z 8 grudnia 2022 r.

³¹ Wyjaśnienia z 8 grudnia 2022 r., uzupełnione 9 grudnia 2022 r.

³² Wyjaśnienia z 8 grudnia 2022 r.

2. Scentralizowany system poboru - SSP³³

W 2021 r. jeden pracownik komórki SEE (Z.P.) przeglądał dane w SSP. Dotyczyło ono 7 podmiotów, w tym pracownika SEE dokonującego wyszukiwania.

Spośród pozostałych przeglądanych 6 podmiotów³⁴ z zestawienia, żaden nie występuje w bazie Drugiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu.

W tej kwestii Pani Z.P., za pośrednictwem Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu, w dniu 12 grudnia 2022 r. złożyła wyjaśnienia, z których wynika, że swoje dane przeglądała w celu sprawdzenia funkcjonalności programu – przyjęto złożone wyjaśnienie.

W kwestii pozostałych 6 podmiotów, wyjaśniła, że osoby te po wcześniejszej rozmowie telefonicznej stawily się w Drugim Urzędzie Skarbowym w Kaliszu w celu uzyskania dodatkowych informacji (...). Prawdopodobnie były to dane dotyczące mandatów. Pani Z.P. nie jest w stanie odszukać dokumentów potwierdzających ten fakt. Pracownica poinformowała, że żadna z tych osób nie jest członkiem jej rodziny, ani bliskim znajomym. Są to natomiast osoby trzecie, które są jej znane, ale wiedzę o jej miejscu zatrudnienia wzięły z niewiadomego źródła. Pani Z.P. dodała, że żadna z informacji nie została przez nią wykorzystana w innym celu.

Wyjaśnień tych nie uwzględniono. Istnieją przesłanki wskazujące, że przeglądanie danych 6 podmiotów nie miało związku z realizowanymi czynnościami służbowymi, dodatkowo dotyczy ono osób znanych osobiście osobie przeglądającej dane w SSP. Były to podmioty spoza właściwości Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu. ³⁵ z 6 podmiotów było wyszukiwanych tego samego dnia w odstępie 1-3 minut tj. o godzinie 14:28, 14:29 i 14:32. Jeden podmiot wyszukiwany był dwukrotnie w różnych dniach³⁶. Należy dodać, że w całym 2021 r. tylko Pani Z.P. wyszukiwała dane z systemu SSP. Pozostali pracownicy mimo nadanych uprawnień nie przeglądali danych podmiotów w SSP.

Powyższe oceniono negatywnie. Nieuprawniony dostęp do danych podmiotów w systemie SSP (typ danych: podatnik i konto podatku), stanowi potencjalny incydent bezpieczeństwa informacji.

Przeglądanie danych niezwiązanych z realizowanymi czynnościami służbowymi stanowi nieprawidłowość.

Należy zauważyć, że pismem z 26 kwietnia 2021 r. nr UNP: 3001-21-063904, znak sprawy: 3001-ION.027.94.2021 Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu przekazał do urzędów skarbowych województwa wielkopolskiego do wiadomości i stosowania pismo Ministerstwa Finansów Departamentu Poboru Podatków z dnia 22 kwietnia 2021 r., znak sprawy DPP5.8070.224.2021, dotyczące przeprowadzonej w ramach nadzoru właścicielskiego nad Scentralizowanym Systemem Poboru, weryfikacji wykorzystywania uprawnień w SSP. Jednocześnie Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu przypomniał o obowiązku

---

³³ Pobrano dane za 2021 r.

³⁴ Dotyczy osób: M.K., D.K., M.R., S.S., D.M., D.K.

³⁵ M.K., D.K., M.R.

³⁶ M.K. wyszukiwany 16.06.2021 r. i 2.07.2021 r.

stosowania zasad wynikających z instrukcji eksploatacji systemów teleinformatycznych oraz skutkach potencjalnego naruszenia uprawnień do tych systemów.

Zatem kontrolowana jednostka posiadała informacje odnośnie do skutków nieprawidłowego wykorzystania systemu teleinformatycznego.

W kwestii uprawnień do systemu SSP – Pani Z.P. w okresie objętym kontrolą posiadała szerokie uprawnienia do tego systemu tj. SSP.US.CS.ZR – pracownik czynności sprawdzających – zakres rozszerzony, SSP.US.OB._ - pracownik komórki obsługi bieżącej, SSP.US._.RKPA – mikrorola. Rejestrator kont podatków i atrybutów, SSP.US._.USDS – mikrorola. Ustawiający status dokumentu na skonwertowany, SSP.US.WMME – mikrorola. Właściwość miejscowa – możliwość edycji na podmiotach, do których żądano dostępu, SSP.US._.WMN – mikrorola. Właściwość miejscowa – nadpisujący właściwość miejscową, SSP.US._.WMZP – mikrorola. Właściwość miejscowa – żądający/odbierający dostęp do podatnika i jego kont, SSP.US._.WMZR – mikrorola. Właściwość miejscowa – żądający/dający/odbierający dostęp do podatnika i jego kont.

Uprawnienia te zostały odebrane³⁷, ale funkcjonowały w kontrolowanym okresie. Aktualnie w SSP zostały nadane uprawnienia SSP.US._P – przeglądanie dostęp ograniczony wyłącznie do przeglądania.

Podsumowując, nieuzasadnione wyszukiwanie miało miejsce w stosunku do 6 przeglądanych podmiotów (100% badanych, pomijając przeglądanie swoich danych przez pracownika), co oceniono negatywnie.

3. System Rejestracji Centralnej Krajowej Ewidencji Podatników – SeRCe

Badanie przeprowadzono na próbie³⁸ 26 podmiotów przeglądanych przez pracowników komórki posiadających dostęp do systemu SeRCe tj. M.Ś. i P.F.³⁹ Od pracowników, za pośrednictwem Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu, pobrano stosowne wyjaśnienia z 7 grudnia 2022 r., 8 grudnia 2022 r., 9 grudnia 2022 r. i 12 grudnia 2022 r.

Pracownik Pani P.F. przeglądał dane w systemie SeRCe w związku z realizowanymi czynnościami służbowymi, co udokumentowano w stosunku do wszystkich 11 podmiotów objętych badaniem.

Pracownik Pani M.Ś. w 12 przypadkach na 15 badanych, udokumentowała związek przeglądania z realizowanymi czynnościami służbowymi.

W 1 przypadku wyjaśniła, że przeglądanie związane było z wizytą podatnika w Urzędzie Skarbowym, który twierdził, że ma adres zamieszkania we właściwości DUS Kalisz i ma zajęcia komornicze. Według Pani M.Ś. dokonano weryfikacji w systemie SeRCe. Nie przedstawiono żadnych dowodów na potwierdzenie powyższego. Nie udowodniono, że przeglądanie realizowane było w związku z czynnościami służbowymi.

---

³⁷ Wniosek nr 3008-SEE.013.12.2022 o nadanie / odebranie uprawnień do aplikacji komputerowej.

³⁸ Dane udostępnione przez DPP MF 5 grudnia 2022 r.

³⁹ Ze względu na dużą ilość przeglądanych podmiotów badanie ograniczono w przypadku M.Ś. do 15 podmiotów, a w przypadku P.F. do 11 podmiotów. Dobór próby według osądu kontrolującego (po wcześniejszym pominięciu podmiotów, co do których nie ma wątpliwości dot. wykorzystania ich do zadań służbowych).

Do przeglądania jednego podmiotu Pani M.Ś. nie odniosła się (Spółka z o.o. – nie wnioskowano o uzupełnienie wyjaśnień w związku z tym, że dane osób prawnych są powszechnie dostępne w KRS).

Na podstawie udostępnionych przez Departament Poboru Podatku Ministerstwa Finansów danych ustalono, że w dniu 13 września 2021 r. wystąpił fakt przeglądania przez Panią M.Ś. danych osobowych (w tym adresowych) D.P., w tamtym okresie pracownika komórki SEE Drugiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu. D.P. nie pozostawała (ani nie pozostaje) we właściwości Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu. Jest to potencjalny incydent bezpieczeństwa informacji.

W dniu 7 grudnia 2022 r. Pani M.Ś. oświadczyła, że nie pamięta swojego logowania do aplikacji SeRCe w dniu 13 września 2021 r. Następnie 8 grudnia 2022 r. złożyła kolejne wyjaśnienie, z którego wynika, że po zastanowieniu przypomniała sobie sytuację, jaka miała miejsce 13 września 2021 r. Według Pani M.Ś. odebrała ona telefon od zdenerwowanego zobowiązanego z terenu obsługiwanego przez D.P., a sprawa dotyczyła zajętego rachunku bankowego. W związku z tym, że prowadzącej tę sprawę D.P. nie było w pokoju, pracownica postanowiła ją poszukać. Ponieważ jej nie odnalazła, a wiedziała, że D.P. stale nosiła przy sobie telefon, (którego numeru współpracownicy nie znali) Pani M.Ś. postanowiła sprawdzić, czy numer jest zgłoszony w SeRCu.

Wyjaśnień tych nie przyjęto. Są one sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego. Wyszukiwanie dotyczyło wyświetlenia podmiotu oraz raportu z danych adresowych⁴⁰. Nie wyświetlono natomiast danych kontaktowych. Ponadto niezależnie od intencji Pani M.Ś. przeglądanie danych osobowych w celach innych niż realizacja zadań służbowych (wykazanie związku z prowadzoną sprawą) było działaniem niewłaściwym.

Dane osobowe mogą być przetwarzane wyłącznie zgodnie z prawem. Przetwarzanie danych w sposób inny niż określony w przepisach prawa stanowi naruszenie bezpieczeństwa informacji.⁴¹

Przetwarzanie danych osobowych bez wiedzy i zgody osób, których dane dotyczą, może nastąpić wyłącznie na podstawie przepisów prawa unii europejskiej lub prawa krajowego.⁴²

Za poufność przetwarzanych danych odpowiedzialni są wszyscy użytkownicy (...).

Za rozliczalność przetwarzanych danych odpowiedzialni są m.in. kierownicy komórek organizacyjnych/przełożeni użytkownika w zakresie nadzoru nad zakresem uprawnień oraz czynnościami użytkownika w systemie.⁴³

---

⁴⁰ Operacja: /CpPartyAddrReport.cp.

⁴¹ Pkt 6.1 Polityki Bezpieczeństwa Danych Osobowych stanowiącej załącznik nr 2 do Zarządzenia Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie ustanowienia i wdrożenia Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji w Izbie Administracji Skarbowej w Poznaniu (obowiązującej w dniu wystąpienia incydentu bezpieczeństwa informacji).

⁴² Pkt 6.6 Polityki Bezpieczeństwa Danych Osobowych stanowiącej załącznik nr 2 do Zarządzenia Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie ustanowienia i wdrożenia Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji w Izbie Administracji Skarbowej w Poznaniu (obowiązującej w dniu wystąpienia incydentu bezpieczeństwa informacji).

⁴³ Pkt 14.3 Polityki Bezpieczeństwa Danych Osobowych stanowiącej załącznik nr 2 do Zarządzenia Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie ustanowienia i wdrożenia Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji w Izbie Administracji Skarbowej w Poznaniu (obowiązującej w dniu wystąpienia incydentu bezpieczeństwa informacji).

W sprawie mają także zastosowanie przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1), w szczególności zasady przetwarzania danych osobowych (art. 5 rozporządzenia) i zgodności przetwarzania z prawem (art. 6 rozporządzenia).

W badanej sprawie zaistniała możliwość bezprawnego przetwarzania danych osobowych. Do zdarzenia doszło wskutek świadomego działania pracownika przetwarzającego dane. Nieuprawnione zapoznanie się z danymi osobowymi stanowi nieprawidłowość. Powyższe oceniono negatywnie również w kontekście przeglądania danych współpracownika.

Ogółem na 26 badanych wyszukiwań w systemie SeRCe, w 1 przypadku stwierdzono nieuprawnione zapoznanie się z danymi osobowymi (4% badanej populacji), w 1 przypadku brak udokumentowania i wykazania związku z czynnościami służbowymi przeglądania danych (4% badanej populacji). Do 1 przeglądu nie odniesiono się. Związek z realizowanymi czynnościami służbowymi udokumentowano w 23 przypadkach tj. w 88% spraw.

4. System EKW – Elektroniczne Księgi Wieczyste⁴⁴

Stwierdzono przypadki w których pracownicy przeglądali w systemie EKW swoje dane (2 pracowników⁴⁵) lub dane osób z rodziny (1 pracownik⁴⁶). Powyższe wskazuje na wykorzystywanie systemu EKW – Elektroniczne Księgi Wieczyste niezgodnie z przeznaczeniem. Serwis umożliwia wyszukiwanie danych w bazie ksiąg wieczystych Ministerstwa Sprawiedliwości przy użyciu Web Services oraz pobranie/zapis wyniku wyszukiwania do pliku w formacie pdf na stacji roboczej operatora. Każda aktywność użytkownika serwisu jest logowana i zapisywane są podstawowe informacje na temat osoby, która wykonywała zapytania jak też informacje dot. samych zapytań oraz zwracanych wyników. Wykonanie zapytania wymusza na użytkowniku wprowadzenie krótkiej informacji dot. przyczyny ich tworzenia. Pracownicy przeglądając swoje dane lub dane osób z rodziny wskazywali jako powód m.in. czynności egzekucyjne lub postępowanie egzekucyjne.

System EKW – Elektroniczne Księgi Wieczyste został wykorzystany niezgodnie z przeznaczeniem (przeglądanie danych niezwiązanych z czynnościami służbowymi), co stanowi nieprawidłowość.

[dowód: akta kontroli poz. 18, str. 50 – 61]

---

⁴⁴ System Księgi Wieczyste jest serwisem komunikacyjnym umożliwiającym pozyskiwanie informacji z Centralnej Bazy Danych Ksiąg Wieczystych (CBD KW) na podstawie technicznych parametrów określonych przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Jest to zestaw usług dostarczonych przez Ministerstwo Sprawiedliwości. MF wykorzystuje usługę o nazwie Ekw_Teletransmisja, umożliwiającej przeszukiwanie ksiąg wieczystych w sposób nieograniczony: według numeru księgi, adresu, właściciela - osoby fizycznej, właściciela - osoby prawnej, numeru sprawy, oznaczenia geodezyjnego. Usługa została zaimplementowana w ramach systemu Elektroniczne Księgi Wieczyste Ministerstwa Sprawiedliwości dla Ministerstwa Finansów.

⁴⁵ A.N., M.Ś.

⁴⁶ B.W.

Oceniając wykorzystanie systemów informatycznych do celów służbowych stwierdzono przypadki naruszenia:

- zasady przywilejów koniecznych – pracownik Z.P. posiadała szeroki dostęp do danych w systemie informatycznym SSP, nie był on ograniczony do informacji, które są konieczne do wykonywania powierzonych mu zadań,
- zasady ochrony danych osobowych – doszło do nieuprawnionego zapoznania się z danymi osobowymi innego pracownika, przeglądanie danych bez związku z realizowanymi zadaniami służbowymi, co może wskazywać na przetwarzanie danych osobowych niezgodnie z prawem i może stanowić naruszenie bezpieczeństwa informacji.

Zwrócono także uwagę na brak rozliczalności tj. w toku kontroli nie wykazano (nie udokumentowano) związku przeglądanych danych z realizowanymi zadaniami służbowymi.

Z wyjaśnienia (w formie notatki służbowej) z 8 grudnia 2022 r. złożonego przez Kierownika Działu Pana R.K. wynika, że udzielenie precyzyjnej odpowiedzi w zakresie związku przeglądania danych podmiotów z realizowanymi zadaniami jest trudne z uwagi na szerokie spektrum działań, do których wykorzystywane mogą być uzyskiwane dane. Pan R.K. wskazał przykłady, w których takie dane mogły być wykorzystywane. Wskazał również, że postępowanie egzekucyjne charakteryzuje się tym, że wielokrotnie zachodzi potrzeba korzystania z wielu systemów, celem doprowadzenia do wyegzekwowania zaległości. Przy poszukiwaniu majątku wykorzystuje się dane z WRO-Systemu. W systemie SeRCe dokonuje się sprawdzenia danych adresowych lub kontaktowych kontrahenta. Kierownik SEE podkreślił, że każdy z pracowników obsługuje po około 4000 tytułów wykonawczych, w związku z powyższym nie jest on w stanie na każdą okoliczność, sporządzać adnotacji, jak również przyporządkować do danej sprawy konkretnego sprawdzania danych kontrahenta.

Powyższe wyjaśnienie nie zmienia ustaleń kontroli. To Kierownik komórki jest odpowiedzialny za rozliczalność przetwarzanych danych i sprawuje nadzór nad zakresem uprawnień oraz czynnościami użytkownika w systemie. Brak rozliczalności przetwarzanych danych stanowi nieprawidłowość.

Ustalenia kontroli wykazały, że nadzór ten sprawowany przez Kierownika komórki SEE w Drugim Urzędzie Skarbowym w Kaliszu realizowany był wadliwie i wymaga wdrożenia działań naprawczych.

Cele przetwarzania danych osobowych nie mogą być zmieniane lub rozszerzane (spełnienie zasad rzetelności i przejrzystości).

Na podstawie badanej próby kontrolnej pozytywnie oceniono wykorzystanie systemu PoltaxPlus – ponad 96% przypadków przeglądania danych w tym systemie znalazło odzwierciedlenie w realizowanych czynnościach służbowych. Negatywnie oceniono wykorzystanie systemu SSP – w żadnej badanej sprawie nie stwierdzono związku z realizowanymi zadaniami służbowymi, dodatkowo stanowi to potencjalny incydent bezpieczeństwa informacji. Wykorzystanie systemu SeRCe oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami – na 25 weryfikowanych podmiotów, związek z realizowanymi czynnościami służbowymi wykazano w 22 przypadkach. Jednak negatywnie oceniono fakt

przeglądania danych osobowych D.P. w systemie SeRCe przez pracownika M.Ś. (nieuprawnione zapoznanie się z danymi osobowymi).

Dodatkowo stwierdzono, że nadzór nad czynnościami użytkowników z komórki SEE w systemach informatycznych prowadzony był niewłaściwie, a przyjęty sposób działania nie zapewniał pełnej rozliczalności. Jedynie w przypadku 1 pracownika SEE (P.F.) stwierdzono pełną rozliczalność.

Osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości:

Pani M.Ś. w zakresie nieuprawnionego przeglądania danych osobowych,

Pani Z.P. w zakresie braku związku przeglądania danych w systemie SSP z realizowanymi czynnościami służbowymi,

Pani A.N., Pani M.Ś. i Pan W.B w zakresie przeglądania danych w systemie EKW niezgodnie z jego przeznaczeniem (przeglądanie danych niezwiązanych z czynnościami służbowymi),
Kierownik komórki SEE – Pan R.K. w zakresie sprawowanego nadzoru nad czynnościami użytkowników z komórki SEE w systemach informatycznych.

Zastępcy Naczelnika Pani Iwona Wasik i Pani Agnieszka Łyszcz w zakresie nadzoru sprawowanego nad pionem poboru.

Ogólnie prawidłowość wykorzystania systemów informatycznych oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

III. Kontrola funkcjonalna

Kontrole funkcjonalne powinny być realizowane zgodnie z Procedurą kontroli funkcjonalnej wprowadzoną przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu Zarządzeniem nr 167/2018 z dnia 15 grudnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia kontroli funkcjonalnej, następnie zmienioną zarządzeniem nr 24/2019 z 25 marca 2019 r., nr 59/2019 z 27 maja 2019 r., nr 63/2020 z 17 lipca 2020 r. i nr 211/2021 z 25 listopada 2021 r.⁴⁷

Z *Procedury zarządzania uprawnieniami do systemów informatycznych* stanowiącej załącznik nr 1 do Instrukcji Zarządzania Systemami Informatycznymi⁴⁸ wynika, że kierownicy komórek organizacyjnych jednostki nie rzadziej niż raz na pół roku dokonują przeglądu zasadności i aktualności uprawnień nadanych podległym pracownikom. W komórce egzekucji administracyjnej Drugiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu przegląd uprawnień dokonywany był w ramach kontroli funkcjonalnej.

Zgodnie z § 6 Procedury kontroli funkcjonalnej, informacje należy ewidencjonować w kategorii spraw o symbolu i haśle klasyfikacyjnym *093 – kontrola funkcjonalna*. W Drugim Urzędzie

---

⁴⁷ Zgodnie z § 13 Procedury kontroli funkcjonalnej, komórka ds. kontroli wewnętrznej w dokumentach pokontrolnych, sporządzanych w wyniku przeprowadzonych kontroli wewnętrznych i instytucjonalnych, zawiera ocenę kontroli funkcjonalnych, przeprowadzonych w kontrolowanej jednostce w odniesieniu do obszaru objętego kontrolą.

⁴⁸ Zarządzenia Nr 167/2019 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie ustanowienia i wdrożenia Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji w Izbie Administracji Skarbowej w Poznaniu oraz Nr 12/2022 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 16 lutego 2022 r. w sprawie ustanowienia i wdrożenia Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji w Izbie Administracji Skarbowej w Poznaniu.

Skarbowym w Kaliszu rejestr kontroli funkcjonalnych dla komórki SEE prowadzony był ręcznie w komórce SWW.⁴⁹

Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu wyznaczył następujące priorytety kierownictwa Izby celem ich uwzględnienia w ramach wykonywania czynności kontroli funkcjonalnej:

- na 2021 r. temat „Zasadność posiadania przez pracowników określonych uprawnień do systemów informatycznych oraz kierowanie wniosków o cofanie uprawnień”,
- na 2022 r. temat „Nadzorowanie przez bezpośrednich przełożonych uprawnień do systemów informatycznych”.

W kontrolowanym okresie Kierownik komórki SEE przeprowadził siedem kontroli funkcjonalnych w zakresie zasadności posiadania przez pracowników uprawnień do systemów informatycznych oraz kierowania wniosków o nadanie/cofnięcie uprawnień. Zakresem kontroli obejmowano kolejne kwartały, począwszy od I kwartału 2021 r. do III kwartału 2022 r. Przeprowadzone kontrole funkcjonalne udokumentowano „Informacją o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej”. Kierownik komórki SEE sporządził dokumenty na nieprawidłowym wzorze.⁵⁰ Obowiązujący wzór „Informacji o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej” stanowi załącznik nr 2 do Procedury kontroli funkcjonalnej wprowadzonej Zarządzeniem Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu nr 167/2018 z 15 grudnia 2018 r.

We wszystkich skontrolowanych informacjach:

- w ustaleniach zawarto wyłącznie informacje o wystąpieniu o nadanie lub odebranie uprawnień pracownikom, natomiast brak opisu na podstawie jakich dokumentów/raportów dokonano sprawdzenia, jakie uprawnienia posiadają poszczególni pracownicy, czy i jakie uprawnienia weryfikowano pod kątem zasadności ich posiadania, brak odniesienia się do poszczególnych uprawnień do systemów informatycznych, brak zawarcia oceny w tym zakresie,
- jako zalecenie pokontrolne wpisano „Monitorowanie” ze wskazaniem terminu realizacji zaleceń w następnym kwartale (bez wskazania konkretnej daty), w dwóch informacjach z kontroli⁵¹ wskazano mylny termin realizacji zaleceń z przeszłości tj. IV kw. 2021 r.,
- mimo, że ustalenia dotyczyły wystąpienia o nadanie/odebranie uprawnień do systemów, na żadnym dokumencie nie naniesiono informacji o realizacji zaleceń.

W powyższym zakresie wyjaśnienia złożył 29 listopada 2022 r. Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu, który wskazał, że według wyjaśnień Kierownika SEE - w ramach przeprowadzonych kontroli funkcjonalnych:

---

⁴⁹ W Drugim Urzędzie Skarbowym w Kaliszu rejestr z przeprowadzonych kontroli funkcjonalnych prowadzi ręcznie komórka wsparcia SWW z podziałem na poszczególne komórki organizacyjne i ewidencjonuje w kategorii spraw o symbolu i haśle klasyfikacyjnym 093- kontrola funkcjonalna (wyjaśnienie kontrolowanej jednostki z 29 listopada 2022 r. i 5 grudnia 2022 r.).

⁵⁰ Dotyczy siedmiu badanych Informacji o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej w komórce SEE.

⁵¹ Kontrole przeprowadzone 11 kwietnia 2022 r. i 7 lipca 2022 r.

- 1) Kontrole funkcjonalne były przeprowadzane na podstawie dostępnych systemów informatycznych, między innymi: Qasystent, oraz dostępnych aplikacji zewnętrznych. Dokonywano sprawdzenia zasadności posiadanych uprawnień i na tej podstawie występowało z wnioskiem o nadanie lub odebranie uprawnień.
- 2) Zapis „monitorowanie” wpisany w rubryce zaleceń - to nie do końca właściwy zapis, gdyż nie wskazuje on ujawnionych nieprawidłowości podczas dokonanej kontroli funkcjonalnej tylko odnosi się do bieżącego monitorowania posiadanych uprawnień przez podległych pracowników.
- 3) Biorąc pod uwagę wyjaśnienia dotyczące zapisu „monitorowanie” nie było konieczności nanoszenia informacji o realizacji zaleceń.

Złożone wyjaśnienie nie zmienia ustaleń kontroli. Kierownik powinien zweryfikować, czy uprawnienia zostały nadane lub odebrane.

Analiza informacji o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej wykazała m.in. następujące nieścisłości:

- 1) W informacji z kontroli funkcjonalnej przeprowadzonej 12 stycznia 2022 r. wskazano, że wystąpiono o odebranie uprawnień do WHTAX Pani M.G. i nadanie uprawnień do WHTAX Pani M.Ś. – z okazanych „Wykazów uprawnień użytkownika w aplikacjach” nie wynika, aby wyżej wymienione osoby miały nadane uprawnienia do hurtowni danych WHTAX. Naczelnik 29 listopada 2022 r. wyjaśnił, że uprawnienia w zakresie „WHTAX” zostały nadane w systemie „zespół hurtowni danych WHTAX” dla pracownika Pani M.Ś., omyłkowo nadanie i odebranie nie zostały uzupełnione w Qasystencie.
- 2) W informacji z kontroli funkcjonalnej przeprowadzonej 7 lipca 2022 r. wskazano, że zamknięto nieaktywne konto w POLTAX2BPlus dla Pani Z.P. – w CSU nadal widnieją natomiast uprawnienia do ww. systemu P2BP_PRAC_OBS_ZAS i P2BP_REJ_PRZERW, w których nie wprowadzono daty, do której uprawnienia obowiązywały. Naczelnik Urzędu 29 listopada 2022 r. wyjaśnił, że uprawnienie do systemu POLTAX2BPLUS - P2BP_PRAC_OBS_ZAS – było nadane pracownikowi w okresie pracy w komórce SOB, gdzie posiadał zasadnie te uprawnienie. W momencie przejścia do komórki SEE na stałe, zmarł ówczesny kierownik SOB, w związku z czym zapomniano, aby odebrać mu posiadane zbyt szerokie uprawnienia, które posiadał, a które są mu zbędne w pracy komórki egzekucyjnej. Naczelnik poinformował, że w dniu 25 października 2022 r. został złożony wniosek o odebranie ww. uprawnień, ponieważ po zamknięciu pracownikowi konta, uprawnienia mimo to zostały aktywne. Natomiast uprawnienie P2BP_REJ_PRZERW jest wykorzystywane celem nanoszenia przerw w biegu terminu przedawnienia z uwagi na zastosowanie skutecznego środka egzekucyjnego.

Ustalenia kontroli Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu wykazały, że zagadnienie nie było prawidłowo weryfikowane i wskazują na niewystarczający nadzór w zakresie uprawnień do systemów informatycznych realizowany w ramach kontroli funkcjonalnej (uchybiecie).

Kontrolę funkcjonalną sprawował również Zastępca Naczelnika odpowiedzialny za Pion

Poboru. Przeprowadził w kontrolowanym okresie przegląd uprawnień nadanych m.in. kierownikowi SEE. Przeglądy przeprowadzono w odstępach półrocznych. W kontrolowanym okresie Zastępca przeprowadził trzy takie kontrole. Wszystkie wykazały, że pracownicy posiadają uprawnienia adekwatne do zakresu wykonywanych zadań. Po kontrolach nie wydano zaleceń. Informacje zostały sporządzone na prawidłowym wzorze.

Ze złożonych 29 listopada 2022 r. wyjaśnień wynika, że „Informacje o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej” przez kierownika SEE nie były przekazywane do zapoznania Zastępcy NUS. Naczelnik wyjaśnił, że żaden z przepisów nie nakłada obowiązku zapoznawania się z wynikiem kontroli lub akceptacji przez Zastępcę Naczelnika.

Odnosząc się do złożonego wyjaśnienia, przepisy Procedury kontroli funkcjonalnej, zgodnie z § 6 ust. 2 wskazują, że informacje i inne dokumenty dotyczące kontroli funkcjonalnych udostępniane są na żądanie przełożonych (...). Kontrola funkcjonalna wykonywana jest w ramach nadzoru służbowego m.in. przez osoby zajmujące stanowiska kierownicze. Zgodnie z § 2 pkt 4 kontrolę funkcjonalną sprawują zastępcy naczelników – w odniesieniu do nadzorowanych komórek organizacyjnych. Zatem, nic nie stoi na przeszkodzie, aby w ramach sprawowanego nadzoru zapoznawać się okresowo z wynikami kontroli funkcjonalnej przeprowadzonej przez kierownika SEE. Tym bardziej, że kontrola funkcjonalna w urzędzie winna uwzględniać zidentyfikowane ryzyka wystąpienia nieprawidłowości oraz priorytety kierownictwa IAS w Poznaniu.

[dowód: akta kontroli poz. 18, str. 61 – 66]

Podsumowując, stwierdzono niedostateczny nadzór nad kontrolowanym zagadnieniem realizowany w ramach kontroli funkcjonalnej w Drugim Urzędzie Skarbowym w Kaliszu. Kontrole funkcjonalne przeprowadzone przez Kierownika komórki SEE nie ujawniły m.in. posiadania przez pracowników zbyt szerokich uprawnień (uprawnień niezwiązanych z zakresem zadań realizowanych w komórce SEE).

IV. Kontrole zewnętrzne

Ustaleń dokonano na podstawie okazanej książki kontroli Drugiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu. Organy zewnętrzne w ciągu ostatnich 3 lat nie prowadziły kontroli w badanym zakresie.

[dowód: akta kontroli poz. 18, str. 66]

Podsumowując, w skontrolowanym zakresie stwierdzono:

Nieprawidłowości:

1. Przeglądanie danych niezwiązanych z realizowanymi czynnościami służbowymi w systemach SSP (6 podmiotów), SeRCe (1 podmiot) i EKW (3 podmioty).
2. Nieuprawnione zapoznanie się z danymi osobowymi (1 podmiot) w systemie SeRCe.
3. Wadliwie sprawowany nadzór przez Kierownika komórki SEE nad zakresem uprawnień

oraz czynnościami użytkownika w systemie. Brak rozliczalności przetwarzanych danych w systemach informatycznych. Naruszenie zasad rzetelności i przejrzystości.

Uchybienia:

1. Naruszenie zasady przywilejów koniecznych⁵², wskutek nieodebrania pracownikowi uprawnień do systemów informatycznych, po przejściu do innej komórki. Pracownik posiadał uprawnienia do systemu PoltaxPlus/PoltaxPlus2B i SSP niezwiązane z pracą w komórce. Bezpośrednią przyczyną posiadania zbyt szerokich uprawnień był niewłaściwy nadzór oraz niewłaściwa organizacja pracy w tym zakresie. Nie dopilnowano, aby niezwłocznie po zmianie komórki odebrać uprawnienia niezwiązane z aktualnie realizowanymi zadaniami, a nadmiernych uprawnień nie ujawniła prowadzona (wielokrotnie) kontrola funkcjonalna w ramach prowadzonego przeglądu uprawnień do systemów informatycznych.
2. Niewystarczający nadzór nad aktualnością oraz zasadnością nadanych uprawnień do systemów informatycznych podległych pracownikom, prowadzony w ramach kontroli funkcjonalnej. Informacje o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej nie zawierały m.in. opisu na podstawie jakich dokumentów/raportów dokonano sprawdzenia, jakie uprawnienia posiadają pracownicy, czy i jakie uprawnienia weryfikowano pod kątem zasadności ich posiadania oraz brak zawarcia oceny w tym zakresie. Informacje sporządzano na nieprawidłowym wzorze (niezgodnie z załącznikiem nr 2 do Procedury kontroli funkcjonalnej). Mimo zapisów w informacjach o wystąpieniu o nadanie/odebranie uprawnień, brak wskazania, czy zostały one nadane lub odebrane.
3. Niewłaściwa organizacja pracy oraz nieprzestrzeganie przepisów zarządzeń Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu (nr 178/2019 i 100/2021), w zakresie wydawania upoważnień oraz prowadzenia ich rejestru.

Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości (w tym osoby odpowiedzialne) i uchybień opisano w treści dokumentu.

Ocena skontrolowanego przedmiotu kontroli – pozytywna z nieprawidłowościami.

Informacja o zgłoszonych zastrzeżeniach do projektu wystąpienia pokontrolnego
Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu pismem z dnia 2 stycznia 2023 r. wniósł zastrzeżenia do ustaleń kontroli zawartych w projekcie wystąpienia pokontrolnego, które zostały w całości oddalone.
Zalecenia i wnioski dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania kontrolowanego urzędu
Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu zaleca: <ol style="list-style-type: none">
1. Wykorzystywać systemy informatyczne wyłącznie do celów służbowych. Omówić z pracownikami zasady wynikające z Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji

⁵² Zasada przywilejów koniecznych - każda osoba posiada prawa dostępu do informacji ograniczone wyłącznie do tych, które są konieczne do wykonywania powierzonych mu zadań.

(Zarządzenie nr 250/2022 z dnia 30 grudnia 2022 r. w sprawie Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji i polityk bezpieczeństwa w Izbie Administracji Skarbowej w Poznaniu).

2. Wyeliminować przypadki nieuprawnionego przeglądania danych osobowych. Zapoznać pracowników z ustaleniami niniejszej kontroli, ustawą z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2019 r., poz. 1781) oraz rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.Urz.U.E.L Nr 119, str. 1), w szczególności w zakresie zasady przetwarzania danych osobowych i zgodności przetwarzania z prawem.
3. Wdrożyć rozwiązania organizacyjne zapewniające rozliczalność przetwarzanych (przeglądanych) danych w systemach informatycznych. Wzmocnić nadzór nad zakresem uprawnień oraz czynnościami użytkowników w systemie.
4. Niezwłocznie odbierać pracownikom uprawnienia do systemów informatycznych, które są zbędne dla realizacji zadań w komórce organizacyjnej.
5. Prowadzić rzetelnie przeglądy uprawnień do systemów podległym pracownikom. Wzmocnić nadzór nad zagadnieniem przez Zastępcę Naczelnika. W sytuacji wystąpienia po kontroli funkcjonalnej o odebranie/nadanie uprawnień weryfikować realizację zadania.
6. Zapewnić prawidłowe wydawanie upoważnień/pełnomocnictw oraz prowadzenie rejestru upoważnień/pełnomocnictw. Przestrzegać uregulowań zarządzenia Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu w sprawie zasad przygotowywania, ewidencjonowania, przechowywania, monitorowania aktualności i utraty mocy obowiązującej upoważnień i pełnomocnictw wydawanych w Izbie Administracji Skarbowej w Poznaniu oraz podległych Urzędach województwa wielkopolskiego. Rozważyć wprowadzenie regulacji wewnętrznych w wyżej wymienionym zakresie.
7. Przeprowadzić kontrolę funkcjonalną w zakresie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień w terminie 9 miesięcy od dnia udzielenia informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych oraz zobowiązuje Naczelnika Urzędu do przekazania informacji o rezultatach wdrożenia zaleceń pokontrolnych.

Ocena wskazująca na niezasadność zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji przez osobę odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości

-

Pouczenie

Stosownie do przepisu art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224) od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Termin złożenia informacji

W przypadku stwierdzonych uchybień bądź nieprawidłowości w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego należy poinformować Dyrektora Izby Administracji

Skarbowej w Poznaniu o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, uchybień.

PODPIS DYREKTORA IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ

Dyrektor
Izby Administracji Skarbowej
w Poznaniu

Marek Pospieski
(podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym)

Kwalifikowany podpis elektroniczny ma skutek prawny równoważny podpisowi własnoręcznemu (art. 25 ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE).

Korespondencję otrzymują

1. Adresat - elektronicznie
2. aa

Do wiadomości – wyłącznie drogą elektroniczną

1. Z-ca DIAS – Adam Barciszewski
2. Z-ca DIAS – Magdalena Graczyk
3. Z-ca DIAS – Dariusz Strugliński
4. Z-ca DIAS – Anna Urbaniak-Schneider
5. Wieloosobowe Stanowisko Ochrony Danych (IWD)
6. Dział Wsparcia Zarządzania (IWZ)